

**POMOC FINANSOWA
UDZIELANA PRZEZ
WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
W ZIELONEJ GÓRZE
W 2016 ROKU**

Przegląd informacji podstawowych

I. KRYTERIA, PRIORYTETY, ZASADY I ŚRODKI FINANSOWE

1. Podstawowe dokumenty

Dokumentami wskazującymi obszary wsparcia oraz kryteria oceny wniosków jakimi kieruje się Fundusz przy wyborze zadań do dofinansowania w 2016 roku są:

- *Lista przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na 2016 rok* oraz
- *Kryteria wyboru przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w 2016 roku.*

Rodzaje podmiotów mogących ubiegać się o dofinansowanie, możliwe formy i poziom dofinansowania, rodzaje kosztów kwalifikowanych a także tryb składania i oceny wniosków określone są w:

- *Ogólnych zasadach udzielania pomocy finansowej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na 2016 rok* oraz uszczegółowione w:
- *Zasadach udzielania i umarzania **pożyczek** ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze*
- *Trybie i zasadach udzielania i rozliczania **dotacji** ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze.*
- *Zasadach i trybie udzielania i rozliczania dofinansowania zadań realizowanych przez **państwowe jednostki budżetowe***

2. Programy

Fundusz może udzielić dofinansowania na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej:

- w ramach programów NFOŚiGW w Warszawie i udostępnionych Funduszowi środków,
- w ramach programów własnych Funduszu.

W obu tych przypadkach warunki uzyskania pomocy finansowej są określone w zasadach opracowanych przez Fundusz odrębnie dla każdego programu.

Na 2016 rok zostały już opracowane:

w ramach programów NFOŚiGW:

- *„Zasady dofinansowania przez WFOŚiGW w Zielonej Górze przedsięwzięć związanych z realizacją gminnych programów **usuwania azbestu** i wyrobów zawierających azbest przy udziale środków NFOŚiGW udostępnionych w ramach naboru Programu pn. „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW. Część 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest.” oraz „Warunki dofinansowania przez WFOŚiGW w Zielonej Górze przedsięwzięć związanych z realizacją gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest przy udziale środków NFOŚiGW na lata 2016 – 2017”*
- *„Zasady dofinansowania przez WFOŚiGW w Zielonej Górze przedsięwzięć finansowanych pożyczką, ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w ramach Programu Priorytetowego SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW, Część 2) REGION”.*

w ramach programów własnych Funduszu:

- Program udzielania dofinansowania w 2016 roku w formie pożyczek płatniczych dla przedsięwzięć, które uzyskały bezzwrotne wsparcie ze środków Unii Europejskiej,
- Program udzielania dofinansowania na przedsięwzięcia związane z opracowaniem Planów Gospodarki Niskoemisyjnej.

3. Terminy składania wniosków

- Do **30 września 2015 roku** wnioskodawcy zainteresowani ubieganiem się o dofinansowanie powinni zgłosić zadanie na odpowiednim formularzu wniosku, dostępnym na stronie internetowej Funduszu: www.wfosigw.zgora.pl.
- Do **15 maja 2016 roku** wnioskodawcy, których zadania zostały zakwalifikowane do dofinansowania w 2016 r. przez Fundusz, powinni złożyć uaktualniony, kompletny wniosek wraz z wymaganymi załącznikami, potwierdzającymi stan przygotowania zadania, gwarantujący podpisanie umowy w 2016 r.
- Przedsięwzięcia zgłaszane do Funduszu przez wnioskodawców po 30 września 2015r r. są traktowane jako pozaplanowe i ich dofinansowanie w 2016 r. może być rozpatrywane przez Fundusz wyłącznie na podstawie kompletnego wniosku z wymaganymi załącznikami, pod warunkiem zgodności z kryteriami i dysponowania przez Fundusz wolnymi środkami. Ostateczny termin składania takich wniosków pozaplanowych mija **15 sierpnia 2016 r.**

3.1. Odrębne zasady dofinansowania i odrębne terminy składania wniosków obowiązują dla państwowych jednostek budżetowych. Nabór wniosków dla tych jednostek przeprowadzany jest w kwietniu każdego roku. Kierownicy państwowych jednostek budżetowych powinni zgłosić zadanie na właściwym formularzu wniosku **do 20 kwietnia** roku poprzedzającego rok planistyczny (budżetowy). **Do 31 maja** roku planistycznego państwowe jednostki budżetowe, których zadania zostały zakwalifikowane do dofinansowania, składają do Funduszu uaktualnione wnioski wraz z wymaganymi załącznikami. Nabór wniosków dla PJB na 2016 rok został już przeprowadzony przez Fundusz.

4. Środki finansowe

Środki, które Fundusz przeznacza na działalność statutową pochodzą:

- z opłat za korzystanie ze środowiska i kar za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska,
- oprocentowania udzielonych pożyczek,
- operacji kapitałowych prowadzonych z wykorzystaniem czasowo wolnych środków.

Podstawową formą dofinansowania w Funduszu jest oprocentowana pożyczka. Środki, które wracają do Funduszu w postaci spłacanych rat kapitału, corocznie stanowią w naszym budżecie znaczące źródło, które umożliwia finansowanie kolejnych zadań mających wpływ na poprawę stanu środowiska w województwie.

5. Alokacja środków

W latach 2013-2014 Fundusz przeznaczył na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej łącznie 112,5 mln zł, z tego:

- 81% stanowiły pożyczki - w przeważającej mierze przeznaczone na ochronę wód i gospodarkę wodną (60,7%,) oraz na zadania z dziedziny Ochrona powietrza (34,5%)
- 19% - formy bezzwrotne - głównie dotacje lub przekazanie środków – z których ponad 70% przeznaczone było na zadania związane z ochroną wód oraz gospodarką wodną, a 22,3% na zadania w priorytetowych komponentach Nadzwyczajne zagrożenia i Monitoring środowiska.

W 2015 roku Fundusz przewidział na dofinansowanie zadań ok. 87 mln zł, z tego: 89% przeznaczone jest na pożyczki; 11% na formy bezzwrotne.

Wzrost wydatkowania środków Funduszu w 2015 roku w stosunku do lat poprzednich wynika głównie z zamykania realizowanych w obecnej perspektywie finansowej projektów unijnych. W roku 2015 Fundusz zaplanował również udział w finansowaniu dużego przedsięwzięcia pn „*Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza w śródmieściu Gorzowa Wlkp.*”, współfinansowanego ze środków NFOŚiGW w ramach Programu „*Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Część 1) Program pilotażowy - KAWKA*”.

W związku z powyższym, w 2016 roku w ramach prognozowanych środków finansowych Fundusz przewiduje spadek wypłat dofinansowania do kwoty ok. **30 mln zł**. Plan działalności Funduszu na 2016 rok, zostanie opracowany zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska do 30 listopada 2015r.

II. OGÓLNOPOLSKI SYSTEM WSPARCIA DORADCZEGO DLA SEKTORA PUBLICZNEGO, MIESZKANIOWEGO ORAZ PRZEDSIĘBIORCÓW W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ ORAZ OZE

Projekt realizowany będzie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. Beneficjentem (Partnerem wiodącym) projektu będzie NFOŚiGW w Warszawie we współpracy z 15 wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej - w tym WFOŚiGW w Zielonej Górze i Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego (jako współpartnerami).

1. Kierunki działania i cele

Projekt doradczy, którego założenia i planowaną realizację akceptuje KE ma za zadanie wyeliminowanie zidentyfikowanych barier rozwoju niskoemisyjnej gospodarki oraz wsparcie w dążeniu do pełnej realizacji zobowiązań Polski wynikających z dyrektyw UE.

Cel ogólny: wsparcie projektów przyczyniających się do realizacji pakietu klimatyczno-energetycznego UE 20/20/20

Cele szczegółowe:

- **Zwiększenie świadomości w zakresie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej**
- **Wsparcie gmin w przygotowaniu i wdrażaniu PGN/SEAP.**

W perspektywie finansowej 2014-2020 podstawą dofinansowania projektów ze środków publicznych w tym funduszy UE będą Plany Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN), Plany Działań na rzecz Zrównoważonej Energii (z ang. SEAP) lub dokumenty im równoważne. Niezbędne jest więc zapewnić ich wysokiej jakości merytorycznej oraz monitorowania ich wdrażania, aby jak najszybciej można było reagować na zmieniające się uwarunkowania i stosować środki zaradcze w przypadku pojawiania się problemów.
- **Wsparcie w przygotowaniu i wdrażaniu inwestycji w zakresie efektywności energetycznej (EE) i Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)**

Dobre przygotowanie i wdrażanie inwestycji wynikających z PGN i SEAP lub dokumentów im równoważnych, jest kluczowe dla osiągnięcia celu ogólnego projektu. Zapewnienie wysokiej jakości usług doradczych w zidentyfikowanych obszarach tematycznych, może przyspieszyć absorpcję środków funduszy UE oraz przyczynić się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej. Do cyklu szkoleń dla kandydatów na doradców przyjęto 4 pracowników WFOŚiGW w Zielonej Górze.

2. Działania planowane w ramach systemu doradztwa

- szkolenia i działania informacyjne skierowane do samorządów, przedsiębiorców, w tym MŚP i społeczności lokalnej w tym osób fizycznych, z zakresu efektywności energetycznej i OZE;
- promowanie wśród gmin idei posiadania planów gospodarki niskoemisyjnej oraz wskazywanie na korzyści wynikające z realizacji PGN;
- identyfikacja projektów możliwych do wsparcia ze środków publicznych w tym z funduszy UE.
- wsparcie w zakresie weryfikowania audytów energetycznych;
- wsparcie w zakresie wdrażania rekomendacji wynikających z audytów energetycznych;
- wsparcie w zakresie poprawnej realizacji zamówień publicznych;
- wsparcie w zakresie nowych wymogów KE dotyczących pomocy publicznej w sektorze energetyki;
- wsparcie w zakresie instrumentów finansowych;
- informowanie o możliwych i najkorzystniejszych źródłach finansowania projektu,
- doradztwo w zakresie montażu finansowego projektu.

III. REALIZACJA PROGRAMU PRIORYTETOWEGO NFOŚIGW

PN.: LIKWIDACJA NISKIEJ EMISJI WSPIERAJĄCA WZROST EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ I ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII. CZĘŚĆ 1) PROGRAM PILOTAŻOWY **KAWKA**

1. Cel i odbiorcy Programu

Celem podstawowym Programu jest zmniejszenie narażenia ludności na oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza w strefach, w których występują znaczące przekroczenia dopuszczalnych i docelowych poziomów stężeń tych zanieczyszczeń, poprzez opracowanie programów ochrony powietrza oraz poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, w szczególności pyłów PM 2,5, PM 10, i emisji CO₂. Program wspiera realizację postanowień Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (CAFE). Beneficjentem Programu mogą być podmioty wskazane w programach ochrony powietrza (jednostki samorządu terytorialnego), które planują realizację albo realizują przedsięwzięcia mające na celu ograniczanie niskiej emisji.

2. Aktualne działania Funduszu i środki finansowe

14.11.2013 r. pomiędzy NFOŚIGW w Warszawie i WFOŚIGW w Zielonej Górze została zawarta umowa udostępnienia środków zł na realizację przedsięwzięcia pn.: „Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza w śródmieściu Gorzowa Wlkp.” Celem jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza: pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu poprzez modernizację wysokoemisyjnych węglowych systemów zaopatrzenia w energię ciepłą na obszarze o przekroczonych dopuszczalnych poziomach zanieczyszczeń – w śródmieściu Gorzowa Wlkp. (dzielnicy Nowe Miasto).

Przedsięwzięcie realizuje Miasto Gorzów Wlkp. (Lider) we współpracy z PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. z siedzibą w Bełchatowie, Oddział Elektrociepłownia Gorzów (Partner). Zawarto porozumienie dotyczące wspólnej realizacji przedsięwzięcia, określono podział zadań pomiędzy stronami.

Zakres przedsięwzięcia to: rozbudowa sieci ciepłowniczej w celu podłączenia istniejących obiektów, ogrzewanych ze źródeł lokalnych przy wykorzystaniu paliwa stałego, do centralnego źródła ciepła wraz z podłączeniem obiektów do sieci, likwidacja lokalnych źródeł ciepła (indywidualnych kotłowni, palenisk węglowych, kotłowni zasilających kilka budynków) oraz wykonanie wewnętrznych instalacji c.o. i c.w.u. Zakończenie zaplanowano na koniec 2017 r.

Przedsięwzięcie, którego koszt kwalifikowany wynosi **65 mln zł** a koszt całkowity ok. **71 mln zł**. współfinansowane jest:

- dotacją z NFOŚIGW dla Miasta Gorzów Wlkp. - 29.250.000,00 zł (45% kosztu kwalifikowanego)
- pożyczkami z WFOŚIGW w Zielonej Górze dla Miasta Gorzów Wlkp i PGE GiEK S.A (Elektrociepłownia Gorzów) w łącznej wysokości 29.140.500,-zł. (44,83% k.k.)

Realizacja projektu przyczyni się do trwałej poprawy stanu środowiska naturalnego i zdrowia mieszkańców Gorzowa Wlkp. Zakłada się osiągnięcie efektu ekologicznego w postaci zmniejszenia emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych o: 401,677 Mg/rok SO₂; 58,02 Mg/rok NO_x; 17416,049 Mg/rok CO₂; 160,671 Mg/rok pyłu PM_{2,5}; 169,588 Mg/rok pyłu PM₁₀; 0,123 Mg/rok benzo(a)pirenu.

3. Planowane działania

22.07.2015 r. NFOŚIGW w Warszawie ogłosił kolejny nabór wniosków w ramach Programu KAWKA, skierowany do wojewódzkich funduszy. Obecnie beneficjentem programu mogą być miasta powyżej 5 tys. mieszkańców spełniające kryteria programowe. Zgodnie z informacją Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska warunki brzegowe spełniają miasta: Gorzów Wlkp., Żary, Wschowa. Fundusz przystąpi do ogłoszonego naboru wniosków w przypadku zgłoszenia takiej woli ze strony władz wymienionych miast. Obecnie trwają konsultacje w tej sprawie.

IV. DOFINANSOWANIE OPRACOWANIA PLANÓW GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ

Program udzielania dofinansowania na przedsięwzięcia związane z opracowaniem Planów Gospodarki Niskoemisyjnej, przyjęty przez Radę Nadzorczą Funduszu w lipcu br., jest odpowiedzią WFOŚiGW w Zielonej Górze na wystąpienie Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego z 22.04.2015 r. o utworzenie mechanizmu finansowania skierowanego do lubuskich gmin przystępujących do opracowania Planów Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN), które w perspektywie finansowej 2014-2020 będą wymaganym dokumentem w procesie ubiegania się o środki finansowe UE na działania związane z efektywnością energetyczną.

Realizacja była przedmiotem naboru wniosków do NFOŚiGW w Warszawie w ramach IX osi POIŚ 2007-2013, Działanie 9.3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej – Plany Gospodarki Niskoemisyjnej. W ramach Programu NFOŚiGW można było otrzymać na przedmiotowy cel dotację w wysokości do 90% kosztów kwalifikowanych. Z terenu województwa lubuskiego do NFOŚiGW wnioski złożyło w ramach ogłoszonego naboru ok. 25% gmin.

W trakcie negocjacji ze Zrzeszeniem Gmin Województwa Lubuskiego Fundusz zaproponował wstępnie dofinansowanie w formie pożyczki.

1. Cele i odbiorcy Programu

Główny cel to wsparcie działań na rzecz realizacji pakietu klimatyczno-energetycznego do 2020 roku tj.:

- redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- redukcji zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej.
- oraz poprawa jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia jakości poziomów dopuszczalnych stężeń w powietrzu i realizowane są programy ochrony powietrza (POP) oraz plany działań krótkoterminowych (PDK).

Program skierowany jest do gmin (związków gmin), które nie posiadają Planu Gospodarki Niskoemisyjnej oraz nie uzyskały wcześniej w tym zakresie dofinansowania z NFOŚiGW w ramach IX osi POIŚ 2007-2013.

2. Formy i warunki wsparcia

Program przewidziany jest do realizacji w latach 2015 i 2016. Fundusz ogłosił już nabór wniosków. Będzie on prowadzony w sposób ciągły do 30.11.2015 r. – dla wniosków o dofinansowanie w 2015 roku, a od 01.12.2015 r. do 30.04.2016 r. – dla wniosków o dofinansowanie w 2016 roku.

Podstawowe warunki wsparcia finansowego ze środków WFOŚiGW w Zielonej Górze na przygotowanie PGN to:

- pomoc udzielana będzie w formie pożyczki preferencyjnej do 100% kosztów kwalifikowanych, z oprocentowaniem 1% i z okresem spłaty do 5 lat,
- opracowanie PGN musi być zgodnie z wymogami konkursu NFOŚiGW 2/POIŚ/9.3/2013,
- dofinansowanie będzie przekazywane po pozytywnej weryfikacji PGN przez Fundusz (zespół doradców efektywności energetycznej) oraz po przedstawieniu uchwały Rady Gminy o zatwierdzeniu i przyjęciu do wdrażania prawidłowo sporządzonego dokumentu,
- dofinansowanie może być udzielone na przedsięwzięcie, które nie zostało zakończone przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie w Funduszu

V. REALIZACJA PROGRAMU PRIORYTETOWEGO NFOŚiGW
PN.: SYSTEM – WSPARCIE DZIAŁAŃ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
REALIZOWANYCH PRZEZ WFOŚiGW
CZĘŚĆ 1) **USUWANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST**

1. Zasady ogólne

W celu realizacji postanowień „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” Fundusz w porozumieniu z NFOŚiGW **od pięciu lat** realizuje na terenie województwa lubuskiego *Program Usuwania wyrobów zawierających azbest*. Celem Programu jest unieszkodliwienie oraz zabezpieczenie jak największej ilości odpadów zawierających azbest.

Dofinansowanie z Funduszu na realizację takich zadań następuje w formie **dotacji**, w wysokości do **100%** kosztów kwalifikowanych. Mogą je uzyskać **wyłącznie gminy**, które na dzień składania wstępnego wniosku o dofinansowanie, tj. **do 31 stycznia**, posiadają gminny program usuwania azbestu i przeprowadzoną inwentaryzację wyrobów zawierających azbest. Kwota dofinansowania nie może przekroczyć kosztu jednostkowego w wysokości 800 zł/Mg unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest. Udzielenie dofinansowania następuje na zasadzie **refundacji** kosztów kwalifikowanych poniesionych w ramach realizacji przedsięwzięcia.

Podstawą ubiegania się o udzielenie dofinansowania jest złożenie do Funduszu wstępnego wniosku o dofinansowanie, po oszacowaniu przez gminę zakresu i kosztu przedsięwzięcia planowanego do wykonania w danym roku. Wymaga to wstępnych uzgodnień z właścicielami posesji zamierzającymi usunąć materiały zawierające azbest, oszacowania ilości odpadów, które będą unieszkodliwione w danym roku oraz oszacowania kosztów. Przedsięwzięcie określone we wniosku o udzielenie dofinansowania nie może być zakończone przed dniem złożenia wniosku o udzielenie dofinansowania. Gmina wybiera wykonawcę całego przedsięwzięcia, które będzie wykonywane w danym roku, posiadającego odpowiednie uprawnienia. Wybrany wykonawca musi zapewnić deponowanie odpadów na legalnym składowisku uprawnionym do przyjmowania i trwałego unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest.

Zadania mogą być realizowane na terenie całej gminy, w odniesieniu do **wszystkich nieruchomości bez względu na ich formę własności**, stąd o pomoc mogą ubiegać się zarówno mieszkańcy, jak również spółki, stowarzyszenia, wspólnoty mieszkaniowe, podmioty użyteczności publicznej.

Aby usunąć wyroby zawierające azbest, właściciel nieruchomości powinien zgłosić taką potrzebę w Gminie, najczęściej poprzez złożenie wniosku. W celu uzyskania szczegółowych informacji, właściciele nieruchomości powinni skontaktować się z Urzędem Gminy.

2. Wykonanie i plany

- Według danych z Bazy Azbestowej: na terenie województwa lubuskiego zinwentaryzowanych zostało **63,3 tys. Mg** wyrobów zawierających azbest.
- W Programie wzięło udział dotychczas **49 lubuskich gmin**, z którymi Fundusz podpisał **102 umowy** o dofinansowanie na łączną kwotę ok. **4 mln zł**. Pozwoliło to na usunięcie odpadów azbestowych o masie blisko **7 tys. Mg**. Najwięcej odpadów zostało usuniętych z terenu Gminy Ośno Lubuskie – ok. 500 Mg.
- W roku 2014 w Programie udział wzięło 47 gmin. Dofinansowanie wyniosło 1,53 mln zł. Realizacja Programu w roku 2014 umożliwiła usunięcie ok. 3,0 tys. Mg azbestu.
- Fundusz będzie realizował Program również w latach **2016 – 2017**, w oparciu o umowę zawartą z NFOŚiGW w Warszawie. Przewidziane na ten cel środki finansowe to **ok. 3,3 mln zł**. Planowany do uzyskania efekt ekologiczny wynosi **4,2 tys. Mg** odpadów zawierających azbest. Wstępne wnioski o dofinansowanie zadań przewidzianych do realizacji w 2016 r. będą przyjmowane do **31 stycznia 2016 r.**